

Inspektionsrapport
från Skolverket
2006:66

Utbildningsinspektion i
den fristående grundskolan
Signebyns skola
i Årjäng

Beslut
Skolrapport

Skolverket

Signebyns skola ekonomisk förening
Att.: Cecilia Ohlin
Torgilsbyn
Sillerud
672 22 ÅRJÄNG

Beslut

2006-06-14
1 (2)
Dnr 54-2005:1957

Genomförd utbildningsinspektion i den fristående grundskolan Signebyns skola i Årjängs kommun

Skolverket har genomfört inspektion i den fristående grundskolan Signebyns skola i Årjängs kommun. Besök gjordes i skolan den 18 oktober 2005.

Vid utbildningsinspektion tar Skolverket ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn och elever att nå de nationella målen samt om huvudmannen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Inspektionen av fristående skolor skall förutom att granska utbildningens kvalitet klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och vara berättigad till bidrag från barnens och elevernas hemkommuner.

Utbildningsinspektionen behandlar tre områden, verksamhetens resultat, genomförande och förutsättningar. Inspektionen syftar dock inte till att skapa en heltäckande bild av all skolverksamhet vid den aktuella tidpunkten utan prioriterar särskilt starka sidor eller påtagliga svagheter i verksamheterna. Övergripande information och kriterier för bedömningen av respektive granskningsområde finns publicerade på Skolverkets hemsida (www.skolverket.se).

Av bilagd rapport framgår hur inspektionen genomförts samt de bedömningar som gjorts av inspektörerna.

Detta beslut redovisar dels områden där det finns sådana brister i verksamheten att dessa snarast måste åtgärdas, dels områden som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete.

Senast inom tre månader från beslutsdagen, dvs. den 15 september skall Signebyns skola redovisa till Skolverket, enheten i Göteborg vilka åtgärder som vidtagits mot de brister som påtalats i verksamheten.

Skolverket avser även att följa upp effekterna av inspektionen inom cirka två år. Skolverket kommer då att begära en redovisning av de åtgärder som vidtagits för att förbättra kvaliteten.

Skolverkets beslut med anledning av inspektionen

Skolverket bedömer att Signebyns friskolas utbildning, med undantag för nedanstående brister, ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som skolor i det offentliga

skolväsendet skall förmedla samt i övrigt svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolan bör genomföra fördjupade diskussioner om förskoleklassens verksamhet.
- Lärarna bör i högre grad arbeta med att diskutera mål och innehåll för den egna undervisningen så att målen blir kända av både personal och elever.
- Skolan bör fortsätta utveckla kvalitetsredovisningen så att den innehåller en tydligare analys och bedömning av måluppfyllelsen så att kvalitetsredovisningen blir ett viktigt incitament för skolans utveckling.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Elever med rätt till modersmålsundervisning erbjuds inte modersmålsundervisning och informeras inte om rätten till modersmålsundervisning (1a kap. 5 § förordningen om fristående skolor).

På Skolverkets vägnar

Marie-Hélène Ahnborg
Avdelningschef

Kjell Ahlgren
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har också t.f. enhetschefen Tomas Erlandsson och undervisningsrådet Claes-Göran Aggebo deltagit.

Bilaga
Rapport

Kopia till
Årjängs kommun
Övriga enligt fastställd sändlista.

Utbildningsinspektion i Signebyns skola

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av utbildningsresultaten	3
Bedömning av verksamheten	4
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen.....	5

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Signebyns skola den 18 oktober 2005. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen. Detta är Skolverkets tredje inspektion av skolan sedan den startade sin verksamhet 1993. Den senaste inspektionen av skolan gjordes 1999 och genom beslut den 2 juni 1999, dnr 99:0714, konstaterades att skolan alltså uppfyllde villkoren för godkännande.

Inspektionen inriktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga gällande författningar.

Inspektionen av fristående skolor skall ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående skola och därmed ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vid den tidpunkt som framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömningar är dels hämtat ur den dokumentation som huvudmannen har lämnat till Skolverket, dels ur den information som framkommit vid inspektionsbesöket. Även annan information om skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat

sätt har använts. Huvudmannen för Signebyns skola har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Vid inspektionsbesöket intervjuades rektorn, lärare, elever, föräldrar samt företrädare för huvudmannen. Inspektörerna besökte också lektioner. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för bedömningarna.

Skolverket har i samband med inspektionen haft kontakt med Årjängs kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Kommunen har för något år sedan utnyttjat sin rätt till insyn, men har inget särskilt att rapportera.

Beskrivning av skolan

Signebyns skola	Antal barn/elever
Förskoleverksamhet	6
Skolbarnsomsorg	17
Förskoleklass	6
Grundskola	28

Skolverket godkände Signebyns skola i Årjängs kommun som en fristående grundskola för årskurserna 1–6 genom beslut, dnr 1993:0334, den 3 maj 1993 och verksamheten startade läsåret 93/94. Skolans inriktning är allmän och profilen är natur och miljö. Huvudmannen bedriver även verksamhet som motsvarar förskoleklassen utan att tillstånd för sådan verksamhet finns. Huvudmannen bedriver även förskola och fritidshem i anslutning till skolan. Dessa båda verksamheter behandlas inte i denna rapport.

Huvudman för skolan är Signebyns skola ekonomisk förening med organisationsnummer 716451-2696.

Skolan hade vid inspektionsbesöket sex barn i förskoleklassverksamheten och 28 elever i årskurserna 1–6. De flesta barnen/eleverna är folkbokförda i Årjängs kommun. Skolan är belägen i Signebyn i Årjängs kommun. Huvudbyggnaden uppfördes år 1869 och har således lång historia i bygden.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Signebyns skola och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för den fristående skolan.

Inspektörerna bedömer att Signebyns friskolas utbildning ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som skolor i det offentliga skolväsendet skall förmedla samt i övrigt svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolan bör genomföra fördjupade diskussioner om förskoleklassens verksamhet.

- Lärarna bör i högre grad arbeta med att diskutera mål och innehåll för den egna undervisningen så att målen blir kända av både personal och elever.
- Skolan bör fortsätta utveckla kvalitetsredovisningen så att den innehåller en tydligare analys och bedömning av måluppfyllelsen så att kvalitetsredovisningen blir ett viktigt incitament för skolans utveckling.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Elever med rätt till modersmålsundervisning erbjuds inte modersmålsundervisning och informeras inte om rätten till modersmålsundervisning (1 kap. 5 § förordningen om fristående skolor).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat om skolans utbildning ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som skolor i det offentliga skolväsendet skall förmedla. Vidare har granskats om skolan även i övrigt svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet.

I förskoleklassen inriktas arbetet i huvudsak mot 1994 års läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94), men även mot 1998 års läroplan för förskolan (Lpfö 98) eftersom förskoleklassen bedrivs tillsammans med förskolans femåringar. Barnen får begränsade förutsättningar att utvecklas i den riktning som målen för skolformen anger. Enligt inspektörernas bedömning liknar verksamheten mer det som tidigare kallades för sex-årsverksamhet inom förskolan och verksamheten behöver utvecklas.

Enligt inspektörernas bedömning bedrivs verksamheten i årskurserna 1–6 i enlighet med 1994 års läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94). Inspektörerna bedömer att eleverna i årskurserna 1–6 ges möjlighet att nå målen för utbildningen. Resultaten på nationella prov för årskurs 5 våren 2005 visar att flertalet elever uppnår målen i matematik, svenska och engelska och att skolans resultat, ligger i linje med resultaten för riket.

Personalen diskuterar dock inte målen för utbildningen kontinuerligt och enligt inspektörernas bedömning finns hos lärarna en viss osäkerhet avseende uppdraget. Inspektörerna bedömer att lärarna i högre grad bör arbeta med att diskutera mål och innehåll så att lärarna stärker förtroendet med uppdraget. Inspektörerna bedömer att lärarnas eget arbete med målen på sikt kan ge bättre möjligheter att stödja och bedöma kunskapsutvecklingen hos eleverna.

Som en följd av ovanstående är elevernas medvetenhet om målen i läroplanen och de nationella kursplanerna låg. Detta uppger både lärare och rektor. I något fall presenteras målen i början av skolarbetet och undantagsvis även under året men eleverna förstår inte kopplingen mellan målen och undervisningen som bedrivs.

I Signebyns skola har eleverna förståelse och respekt för alla människors lika värde. Grund för detta finner inspektörerna i intervjuerna med eleverna och lärarna samt via observationer i verksamheten. Eleverna uttrycker att de har respekt för varandras åsikter och olikheter. Målen avseende normer och värden i Lpo 94 diskuteras enligt personalen till viss del och de grundläggande värdena

beaktas i undervisningen. Inspektörerna noterar i kvalitetsredovisningen att skolan följer upp och utvärderar arbetet med detta.

Samtliga elever som inspektörerna samtalar med säger att de trivs, känner sig trygga i skolan och känner glädje samt intresse för skolarbetet.

Sammanfattning

Skolan bör, enligt inspektörerna, utveckla förskoleklassens verksamhet. Vidare bedömer inspektörerna att lärarna i högre grad bör arbeta med att diskutera mål och innehåll för den egna undervisningen så att målen blir kända av både personal och elever.

Inspektörerna bedömer att skolans utbildning ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som skolor i det offentliga skolväsendet skall förmedla samt i övrigt svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation.

Därtill granskas om elevens rätt till en allsidig och saklig undervisning tillgodoses i utbildningen.

Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och andra författningar som gäller för den fristående skolan.

Inspektörerna bedömer att elevernas möjlighet till inflytande och ansvarstagande i huvudsak är bra. Det är framför allt klassråd och elevråd som fungerar på ett bra sätt enligt både elever, lärare och rektorn, men även inflytandet över läroprocesserna fungerar bra enligt inspektörernas bedömning.

Som tidigare nämnts orienteras eleverna i liten omfattning om utbildningens mål och krav och således deltar eleverna i begränsad omfattning i urval av stoff och arbetsformer. Skolan försöker dock ge eleverna ett successivt större inflytande i takt med ålder och mognad. Inspektörerna anser att lärare och elev kontinuerligt bör diskutera målen och tillsammans planera och utvärdera undervisningen med utgångspunkt i elevernas förutsättningar, erfarenheter, intressen och behov.

Skolan har ett handlingsprogram för att motverka alla former av kränkande behandling och arbetar aktivt mot kränkningar. Programmet utgår från Skolverkets allmänna råd. Vid skolan finns även kamratstödare som ett led i att skolan, liksom flera av de kommunala skolorna, arbetar tillsammans med stiftelsen Friends. Detta arbete känner både föräldrar och elever till mycket väl. Genom Friends berörs alla av löpande, förebyggande insatser. Det finns en strategi för hur kränkningar förebyggs, identifieras, utreds, åtgärdas och följs upp.

Enligt inspektörernas mening används inte skolans arbetsplan som ett redskap för hur undervisningen skall läggas upp för att de nationella målen att sträva mot och att uppnå, skall nås. Inspektörerna bedömer dock efter att ha samtalat

med lärare, elever och rektorn samt deltagit i lektioner att skolan genomgående arbetar på ett bra sätt för att de nationella målen skall nås.

Enligt föräldrar är det framförallt svenska, engelska och matematik som avhandlas under utvecklingssamtalen. Vissa föräldrar och elever anser att de får besked från skolan om hur de utvecklas. De får också möjlighet att ge vissa synpunkter på undervisningen och det fortsatta lärandet. Andra föräldrar och elever har motsatta åsikter. Inspektörerna bedömer att skolan bör se över innehållet i utvecklingssamtalen eftersom det finns föräldrar och elever som upplever att de inte får tillräckligt med information

Skolan arbetar aktivt med att ge särskilt stöd till de elever som är i behov av detta. Enligt lärarna finns bra rutiner för att identifiera elever i behov av särskilt stöd. Samtliga elever i behov av särskilt stöd har åtgärdsprogram. Enligt rektorn kräver dock kommunen att eleverna har ett dokumenterat medicinskt behov för att kommunen skall tillföra ytterliga resurser utöver ”skolpengen”.

Skolan har en kvalitetsredovisning, men den bör utvecklas så att den innehåller en tydligare analys och bedömning av måluppfyllelsen. Lärarna och rektor anser inte att skolans kvalitetsredovisning är ett verktyg för att skolans verksamhet skall förbättras. En diskussion om att utveckla kvalitetsredovisningen har inletts.

För ledningen av Signebyns skola finns en rektor. Rektorn har lång erfarenhet och är väl förtrogen med både verksamhet och uppdrag. Hon är omtyckt av både eleverna, personalen och föräldrarna. Rektorn är enligt personalen en pedagogisk ledare. Rektorn arbetar även som lärare på skolan.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla över arbetsplanen så att den blir ett redskap för hur undervisningen skall läggas upp för att de nationella målen att sträva mot och att uppnå, skall nås. Skolan bör även skapa tillfällen för personalen att diskutera läroplanens kunskapssyn och de övergripande målen. Skolan bör fortsätta sitt arbete för att kvalitetsredovisningen skall bli ett viktigt incitament för skolans utveckling.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information att skolan står öppen för alla i föreskriven utsträckning, om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Utbildningen skall även vara avgiftsfri.

Bestämmelser finns i bl. a. skollagen och förordningen om fristående skolor.

Inspektionen av fristående skolor omfattar även en granskning av skolans stabilitet avseende ekonomi och elevunderlag samt huvudmannens förutsättningar att bedriva verksamheten i enlighet med gällande bestämmelser.

Huvudmannen bedrev en verksamhet som motsvarar skolformen förskoleklass utan att tillstånd för sådan verksamhet fanns från Skolverket. Huvudmannen menar att de levt i ”god tro” om att tillstånd funnits eftersom kommunen beviljat bidrag till verksamheten. Under inspektionens genomförande ansökte och fick skolan tillstånd att bedriva förskoleklass.

Skolans principer för intagning till både förskoleklassen och skolan är ködatum och syskonförtur. Anmälan görs på särskild blankett. Enligt stadgarna för den ekonomiska föreningen skall den som är vårdnadshavare till barn i skolan också vara medlem i föreningen. Enligt föreningens ordförande är man inte tvingad att vara medlem i föreningen utan ett misstag har skett i samband med upprättandet av stadgarna. Inspektörerna vill betona att en skola skall vara öppen för alla, det vill säga även för de barn vars vårdnadshavare inte ämnar vara medlem i föreningen. Under inspektionens genomförande ändrades stadgarna så att de numera inte kan missförstås.

Utbildningen vid skolan är avgiftsfri och eleverna har genomgående tillgång till utbildning i enlighet med den timplan som gäller i det offentliga skolväsendet. Vid inspektionsbesöket fanns det barn med annat modersmål som inte erbjudits modersmålsundervisning eller informerats om möjligheten till modersmålsundervisning. Vid sådana fall samverkar skolan med kommunen men i detta fall erbjöds inte eleverna modersmål.

Signebyns skola har tillgång till lärare med lärarutbildning. För rektorn och personalen finns en fortbildningsplan. Registerkontroll görs enligt rektorn och lärarna vid alla nyanställningar.

Samtliga intervjuade är nöjda med tillgången på utrustning, läroböcker och lokaler. Eleverna och lärarna anser att skolan är välutrustad och att de har god tillgång till Internetanslutna datorer.

Stiftelsen har en ekonomi i balans och dessutom tillgång till likvida medel. Skolans elevprognos för de närmsta fyra åren visar att elevantalet minskar något.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att huvudmannen måste ändra gällande stadgar och förtydliga informationen så att inte intresserade av skolans verksamhet uppfattar det som att medlemskap är ett tvång. Inspektörerna bedömer att tillgången till utbildning är begränsad eftersom eleverna inte erbjuds modersmålsundervisning. Skulle inte ansökan om att bedriva förskoleklass godkännas kommer Skolverket att pröva berörda barns situation på nytt. I övrigt bedömer inspektörerna att utbildningen är avgiftsfri, att huvudmannen har en ekonomi i balans samt att tillgången till lärare, material och utrustning är god.

Datum	Ort
2006-06-14	Göteborg

Erik Bergeå
Kjell Ahlgren